I-VII/2021

Тархаасан: 2021 оны 8 дугаар сарын 13

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг өмнөх оны мөн үеэс 3307 (20.8%)-аар буурсан байна.

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг 2021 оны эхний 7 сард 12621 болж, өмнөх оны мөн үеэс 3307 (20.8%)-аар буурчээ. Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг өмнөх оны мөн үеэс буурахад өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг 2894 (31.3%), хулгайлах гэмт хэрэг 2350 (54.5%), мал хулгайлах гэмт хэрэг 399 (49.6%), хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 262 (6.1%), дээрэмдэх гэмт хэрэг 141 (48.6%), хөрөнгө завших гэмт хэрэг 103 (33.4%), хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг 142 (25.6%), хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг 134 (30.7%)-өөр тус тус буурсан нь голлон нөлөөлжээ. Харин олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг 204 (2.2 дахин)-аар өссөн байна.

Энэ оны 7 дугаар сард 2146 хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх сараас 210 (10.8%)-аар өсөхөд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг 299 (33.4%), хулгайлах хэрэг 175 (59.5%), хүний амьд явах эрхийн гэмт хэрэг 76 (28.8)-гаар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Зураг 1. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, сараар

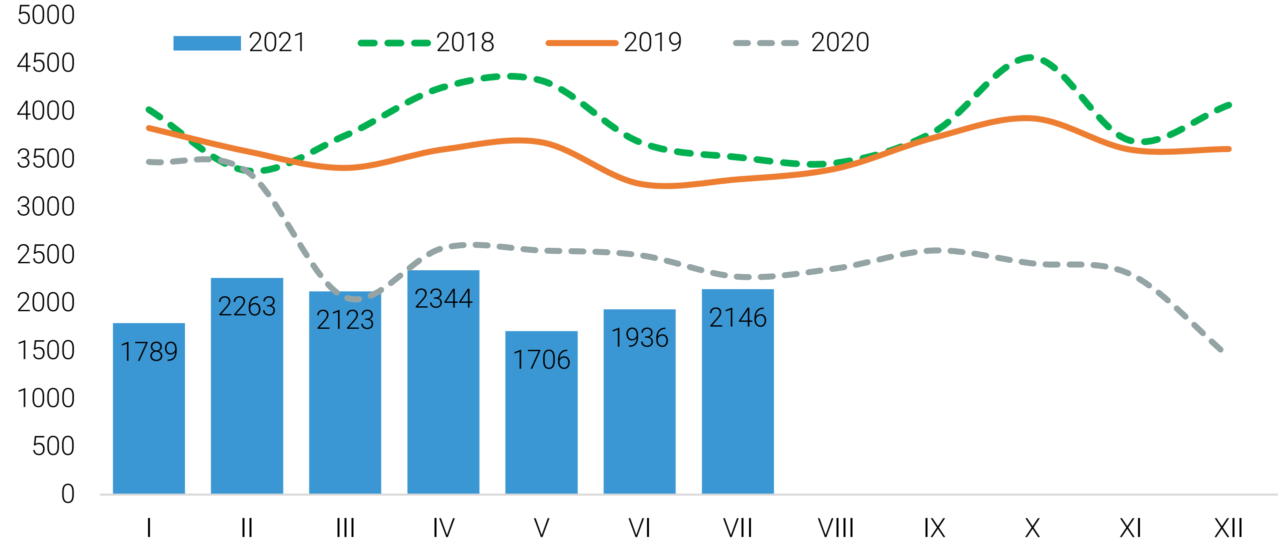

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн 771 хэргийн 80 (10.4%) нь Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн 11.7 дугаар зүйл (Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэг)–ээр зүйлчлэгдсэн байна.
Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэг 2021 оны эхний 7 сард 80 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 16 (25.0%)-аар өсжээ. Харин 2021 оны 7 дугаар сард 11 бүртгэгдсэн нь өмнөх сараас 9 (45.0%)-аар буурсан байна.

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас 2021 оны эхний 7 сард 5261 зөрчил бүртгэгдсэний 4243 (80.6%) зөрчлийг шалган шийдвэрлэжээ.
Бүртгэгдсэн гэр бүлийн хүчирхийллийн нийт зөрчил өмнөх оны мөн үеэс 1386 (20.9%)-гаар, шийдвэрлэсэн гэр бүлийн хүчирхийллийн нийт зөрчил 2343 (35.6%)-аар тус тус буурчээ.

16, түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэрэг 2021 оны эхний 7 сард 59 болж, өмнөх оны мөн үеэс 16 (21.2%)-гаар буурсан байна. Харин 2021 оны 7 дугаар сард өмнөх сараас 1 (11.4%)-ээр өсжээ.

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдсэн хэрэг 2021 оны эхний 7 сард 771 болж, өмнөх оны мөн үеэс 95 (14.1%)-аар нэмэгдэж, харин бүлэглэн үйлдсэн хэрэг 653 болж, 313 (32.4%)-оор, мансуурсан үедээ үйлдсэн хэрэг 82 болж, 12 (12.8%)-ээр, хүүхэд оролцсон хэрэг 296 болж, 37 (11.1%)-гоор, эмэгтэй хүн оролцсон хэрэг 1816 болж, 124 (6.4%)-аар, согтуугаар үйлдсэн гэмт хэрэг 2427 болж, өмнөх оны мөн үеэс 124 (4.9%)-өөр тус тус буурчээ.

Зураг 2. Учирсан хохирол, нөхөн төлүүлсэн хохирол, сараар, тэрбум төгрөгөөр

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол 2021 оны эхний 7 сард 92.4 тэрбум төгрөг, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 42.2 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс учирсан хохирол 1.6 (1.8%) тэрбум төгрөгөөр буурч, харин нөхөн төлүүлсэн хохирол 19.1 (82.8%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

Хүснэгт 1. Гэмт хэргийн улмаас хохирсон, гэмтсэн, нас барсан хүн, насны бүлгээр, хүйсээр, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

Үзүүлэлт	Хохирсон хүн		Гэмтсэн хүн		Нас барсан хүн	
	2020 I- VII	2021 I-VII	2020 I-VII	2021 I-VII	2020 I-VII	2021 I-VII
7 хүртэлх	89	89	32	39	39	30
8-17	575	487	204	191	28	14
18-29	4 022	3 206	1 445	1 193	69	63
30-39	5 066	4 035	1 539	1 404	104	102
40-49	3 299	2 595	863	813	104	88
50-59	1 901	1271	491	428	97	64
60-69	639	427	127	125	28	19
70, түүнээс дээш насны	147	120	22	46	12	11
Улсын дүн	15 738	12 230	4 723	4 239	481	391
Эмэгтэй	6 476	5 530	1823	1612	115	104

Гэмт хэргийн улмаас хохирсон хүн 2021 оны 7 сард 12.2 мянга болж, 576 (4.7%) нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 5530 (45.2%) нь эмэгтэйчүүд байна.

Гэмт хэргийн улмаас 2021 оны эхний 7 сард 4239 хүн гэмтэж, 391 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеэс гэмтсэн хүн 484 (10.2%)-өөр, нас барсан хүн 90 (18.7%)-ээр буурчээ.

Гэмт хэргийн улмаас 2021 оны эхний 7 сард хохирсон 12230 хүний 89 (0.7%) нь 7 хүртэлх насных, 487 (4.0%) нь 8-17 насных, 3206 (26.2%) нь 18-29 насных, 4035 (33.0%) нь 30-39 насных, 2595 (21.2%) нь 40-49 насных, 1818 (14.9%) нь 50, түүнээс дээш насныхан байна.

Зураг 3. Гэмт хэрэгт холбогдсон яллагдагч, насны бүлгээр, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

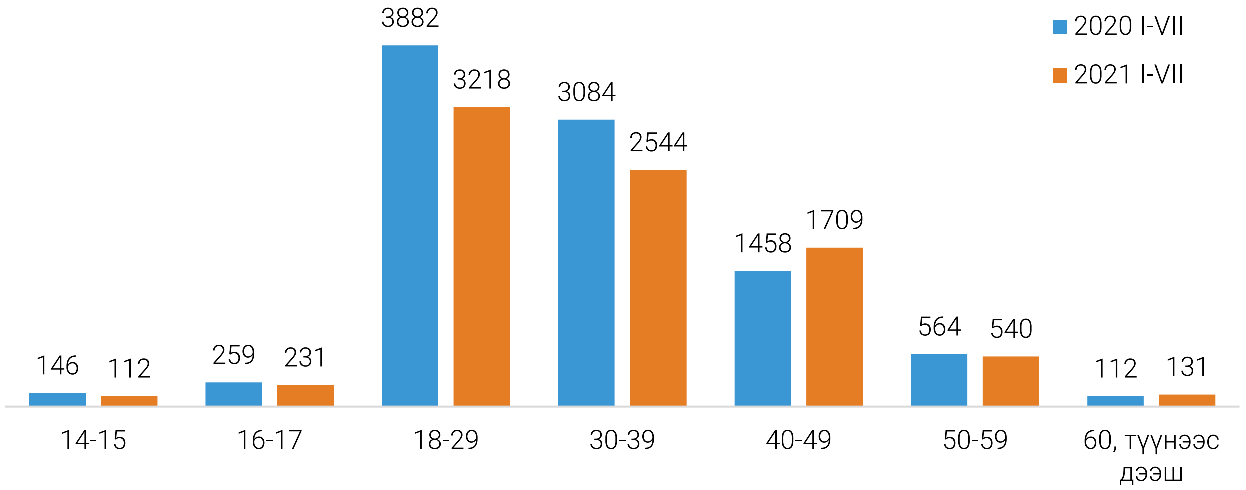

Гэмт хэрэгт холбогдсон нийт яллагдагчдын тоо 2021 оны эхний 7 сард 8485 болж, өмнөх оны мөн үеэс 1020 (10.7%)-оор буурчээ. Нийт гэмт хэрэгт холбогдсон яллагдагчийн 343 (4.0%) нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 1458 (17.2%) нь эмэгтэйчүүд байна.

Гэмт хэрэгт 2021 оны эхний 7 сард холбогдсон нийт 8485 яллагдагчийн 112 (1.3%) нь 14-15 насных, 231 (2.7%) нь 16-17 насных, 3218 (38.0%) нь 18-29 насных, 2544 (30.0%) нь 30-39 насных, 1709 (20.1%) нь 40-49 насных, 671 (7.9%) нь 50, түүнээс дээш насных байна.

Улсын хэмжээнд 2021 оны эхний 7 сард 38.9 мянган хүн эрүүлжүүлэгдэж, 7.9 мянган хүн баривчлагдсан нь өмнөх оны мөн үеэс эрүүлжүүлэгдсэн хүн 20.5 (34.5%) мянгаар, баривчлагдсан хүн 2.2 (22.1%) мянгаар буурсан байна.

Авлигатай тэмцэх газарт 2021 оны эхний 7 сард 220 авлигын хэрэг бүртгэгджээ.

Авлигатай тэмцэх газрын Мөрдөн шалгах хэлтэст 2021 оны эхний 7 сард авлигын 220 хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 13 (6.3%)-аар өсжээ. Авлигын гэмт хэрэг өмнөх оны мөн үеэс өсөхөд хахууль авах гэмт хэрэг 5 (13.2%)-оор, эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах гэмт хэрэг 20 (13.5%)- оор нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Харин 2021 оны 7 дугаар сард 29 авлигын хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх сараас 8 (21.6%)-аар буурсан байна.
Бүртгэгдсэн авлигын хэрэг өмнөх сараас буурахад эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах гэмт хэрэг 4 (14.8%)-өөр, хахууль авах гэмт хэрэг 3 (33.3%)-аар буурсан нь голлон нөлөөлжээ.

Бүртгэгдсэн 220 авлигын хэргийг Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн 22 дугаар бүлгийн зүйлээр ангилахад 168 (76.4%) нь эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах, 43 (19.5%) нь хахууль авах гэмт хэрэг, 16 (7.3%) нь хахууль өгөх хэрэг, 2 (0.9%) нь үндэслэлгүйгээр хөрөнгөжих гэмт хэрэг, 3 (1.4%) хуулийн этгээдийн эрх мэдлийг урвуулан ашиглах гэмт хэрэг байна.

Зураг 4. Авлигын гэмт хэрэг, хэргийн төрлөөр, жил бүрийн эхний 7 сарын байдлаар

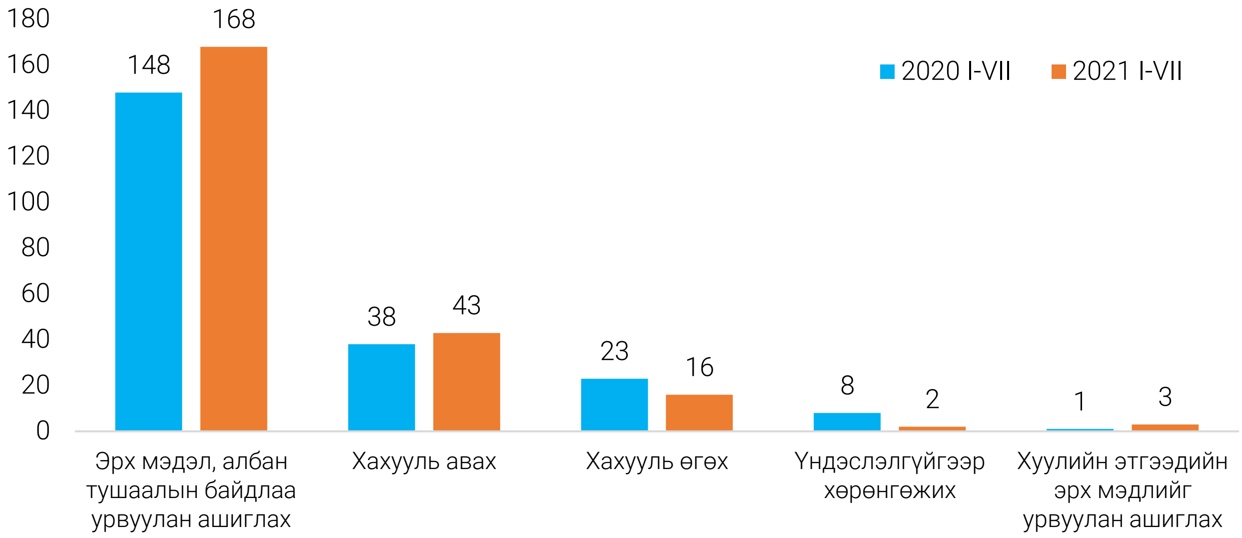

<u>Ойлголт, тодорхойлолт:</u>

<u>Гэмт хэрэг:</u> Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан нийгэмд аюултай гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг ойлгоно.
<u>16, түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэрэг:</u> Тухайн хугацаанд бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн тоог 16, түүнээс дээш насны хүн амын жилийн дундаж тоонд харьцуулж, 10000-аар үржүүлж тооцно.

<u>Хохирогч:</u> Монгол Улсын "Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай" хуульд заасны дагуу гэмт хэргийн улмаас амь нас, эрүүл мэнд, бусад эрх, эрх чөлөө, эд хөрөнгийн болон эд хөрөнгийн бус хохирол хүлээсэн хүн, хуулийн этгээдийг ойлгоно.

<u>Гэмт хэргийн хохирол:</u> Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан гэмт хэргийн улмаас хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгө, бусад эрх, эрх чөлөө, нийтийн болон үндэсний ашиг сонирхол, аюулгүй байдалд шууд учирсан үр дагаврыг гэмт хэргийн хохиролд тооцно.

<u>Яллагдагч:</u> Монгол Улсын "Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай" хуульд заасны дагуу эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татах тогтоолтой танилцсан сэжигтнийг ойлгоно.

<u>Авлигын гэмт хэрэг:</u> Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн 22 дугаар бүлэгт заасныг авлигын гэмт хэрэгт эрх мэдэл, албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах, гадаад улсын төрийн байгууллага, олон улсын байгууллагын албан тушаалтан эрх мэдлээ урвуулан ашиглах, хахууль авах, хахууль өгөх, гадаад улсын төрийн байгууллага, олон улсын байгууллагын албан тушаалтныг хахуульдах, улсын нөөцийг хууль бусаар зарцуулах, үрэгдүүлэх, төсвийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах, төрийн өмчийн төсвийн бус хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах, үндэслэлгүйгээр хөрөнгөжих, дураараа аашлах, хуулийн этгээдийн эрх мэдлийг урвуулан ашиглах гэмт үйлдлүүдийг хамруулна.

Эх үүсвэр: Цагдаагийн ерөнхий газрын мэдээлэл

Ангилал, код: Гэмт хэргийн статистикийн олон улсын ангилал

Мэдээлэл авах холбоосууд:

http://www.nso.mn/
http://www.1212.mn/

Дараагийн мэдээ тархаах хуваарь: 2021 оны 9 дүгээр сарын 17

Хүн ам, нийгмийн статистикийн газрын дарга А.Амарбал

Утас: (976-51)-264805

Хүн ам, нийгмийн статистикийн газрын статистикч М.Доржпагма

Утас: (976-51)-263966

/StatisticMGL information@nso.mn 1900-1212